

Loyiha raqami: 54933

Hozirgi holati: Tadqiqot jarayonida

Mamlakat: O'zbekiston

Faoliyat sohasi: Energetika

Bildirishnoma turi: Xususiy

Tasdiqlanadigan sana: 10 sentabr 2025

E'lon qilingan sana: 14 iyul 2025

Loyiha tafsifi:

Qashqadaryo viloyatining G'uzor tumanida 300 MVt quvvatga ega quyosh fotoelektr stansiyasi va 75 MVt o'rnatilgan quvvatga ega batareyali energiya saqlash tizimini (BESS) qurish, rivojlantirish va ekspluatatsiya qilishni moliyalashtirish uchun 91 million AQSh dollari miqdorigacha uzoq muddatli katta hajmdagi qarz mablag'larini taqdim etish rejalashtirilmoqda.

Mazkur moliyalashtirish O'zbekiston hududida tashkil etilgan va to'liq Abu Dhabi Future Energy Company PJSC ga (bundan buyon *homi*y – *Masdar* deb ataladi) tegishli bo'lgan Nur Kashkadarya Solar PV FE MChJ ga (bundan buyon *maxsus maqsadli kompaniya*, *qarz oluvchi* deb ataladi) taqdim etiladi.

Shuningdek, Yevropa Tiklanish va Taraqqiyot Banki (YTTB) tomonidan Iqlim bo'yicha Yuqori Ta'sirga ega Hamkorlik tashabbusi (HIPCA) doirasida 20 million AQSh dollarigacha imtiyozli moliyalashtirish jalb qilinmoqda.

Loyiha maqsadlari

Ushbu Loyiha O'zbekiston hukumatining 2030-yilgacha 25 GVt quyosh va shamol energiyasini ishlab chiqarishni tashkil etishni maqsad qilgan milliy energiya tizimi tarkibida qayta tiklanadigan energiya manbalari ulushini kengaytirish bo'yicha strategik maqsadiga mos keladi. Ushbu loyiha 300 MVt quyosh energiyasi ishlab chiqarish quvvati va 75 MVt batareya saqlash quvvatini milliy elektr tarmog'iga qo'shish orqali O'zbekistonga kam uglerodli o'tish maqsadlariga erishishda muhim rol o'ynaydi.

O'tish ta'siri

ETI: 80

Loyiha mamlakatga quyosh energiyasidan foydalangan holda elektr energiyasini ishlab chiqarish imkonini berish orqali YTTBning yashil iqtisodiyotga o'tish (GET) yondashuviga hissa qo'shadi, bu esa uning issiqlik energiyasi ishlab chiqarishga bo'lgan qaramligini kamaytiradi. Loyiha qayta tiklanadigan energiya manbalarini keng miqyosda o'zlashtirish uchun tarmoq quvvatini mustahkamlaydigan akkumulyator batareyalarini saqlash tizimini joriy etadi.

Mijoz haqida ma'lumot

"NUR KASHKADARYA SOLAR PV" MCHJ QK

Qarz oluvchi to'liq Masdar kompaniyasiga tegishli bo'lgan O'zbekiston maxsus vositachisi hisoblanadi.

Homiy: BAAda joylashgan Masdar qayta tiklanadigan energiya va barqaror shaharsozlik sohasida mintaqaviy yetakchi va yirik xalqaro tashkilot hisoblanadi.

YYTB moliyaviy ko'magi

91,000,000.00 AQSh dollari

Qarz oluvchiga 91,0 mln AQSH dollarigacha bo'lgan kafolatlangan mablag'.

Umumiy loyiha qiymati

262,000,000.00 AQSh dollari

Qo'shimcha

Moliyalashtirish tizimi: YTTB mazkur yirik infratuzilma loyihasi uchun mahalliy bozorda mavjud bo'lmagan shartlarda uzoq muddatli moliyalashtirishni taqdim etishda qo'shimcha hrol o'ynaydi.

Xatarlarni kamaytirish tizimi: YTTBning ishtiroki mijozga qulaylik yaratib, yangi texnologiyalarni joriy etish imkonini beradi.

Ekologik va ijtimoiy xulosa

(2019-yilgi Ekologik va Ijtimoiy Siyosatga muvofiq) loyiha B toifasiga mansub etib tasniflangan. 300 MVt quvvatga ega quyosh fotoelektr stansiyasi va 75 MVs quvvatli batareyali energiya saqlash tizimining (BESS) qurilishi va ekspluatatsiyasi bilan bog'liq atrof-muhit va ijtimoiy xatarlar joyga xos bo'lib, ularni Atrof-muhit va Ijtimoiy Harakatlar Rejasini (ESAP) amalga oshirish orqali baholash va boshqarish mumkin.

Atrof-muhit va ijtimoiy tekshiruv (ESDD) mustaqil tashqi tashkilot tomonidan amalga oshirilmoqda va u quyidagilarni o'z ichiga oladi: mijoz tomonidan YTTB ishtirokidan oldin ishlab chiqilgan to'liq Atrof-muhit va Ijtimoiy Ta'sirni Baholash hisobotini (ESIA), shu jumladan Yashash manbaini tiklash rejasini ko'rib chiqish, mijozning atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimini tahlil qilish hamda obyektlarga tashriflar.

Mustaqil ESDD hali ham davom etmoqda va jarayon yakunlangach, loyiha haqida ma'lumot sahifasi (PSD) yangilanadi. Amaldagi milliy qonunchilikka muvofiq, Atrof-muhitga ta'sirni baholash (EIA) hisobotlari O'zbekiston vakolatli organlariga topshirilgan va hozirda tasdiqlanishi kutilmoqda.

Masdar ("Mijoz") Bank uchun yaxshi tanish bo'lib, loyihalarni YTTBning Ishbilarmonlik Talablari (PR)ga moslashtirish salohiyatiga ega. Mijoz korporativ darajada ISO sertifikatiga ega Atrof-muhit va Mehnat salomatligi va xavfsizligi ("H&S") ni boshqarish tizimlariga, tegishli siyosat va tartib-qoidalariga ega. Loyihaga oid kompleks boshqaruv tizimi ishlab chiqiladi, bu jarayonga pudratchi tomonidan maxsus boshqaruv rejalarini ishlab chiqish, ushbu rejalarini subpudratchilarga yetkazish hamda mijoz va pudratchi tomonlarda zarur mutaxassislarni yollash kiradi.

Mijozda mehnatga oid to'liq siyosat va tartib-qoidalar, shu jumladan, ishchilarning shikoyatlari uchun mexanizm mavjud bo'lib, bu loyiha doirasida ham qo'llaniladi. Qurilish davomida PR2 va PR4 talablari bajarilishini ta'minlash maqsadida muntazam ravishda mustaqil mehnat va ish joyidagi sog'liq va xavfsizlik bo'yicha auditlar o'tkaziladi (ESAPga muvofiq).

Loyiha uchun alohida Mehnatni boshqarish tizimi ishlab chiqiladi, bunda oraliq agentliklar orqali yollangan ishchilar (agar mavjud bo'lsa)ni boshqarish tartibi ham nazarda tutiladi. Loyihada zarur bo'ladigan ishchi turar joylari Xalqaro Moliya Korporatsiyasi (IFC) - YTTBning 2009-yildagi ish joyi bo'yicha qo'llanmasiga to'liq muvofiq bo'ladi.

Loyihaga xos Ish joyi va Jamiyat salomatligi va xavfsizligi rejalarida ishchilar oqimi, ishchi kuchi va mahalliy hamjamiyatlar uchun Genderga asoslangan zo'ravonlik va xatarlar (GBVH), hamda transport harakati boshqaruvi masalalariga alohida e'tibor qaratiladi. BESS bilan birgalikda tegishli shamollatish tizimi o'rnatiladi hamda yong'in xavfini o'z ichiga olgan favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik rejasi ishlab chiqiladi.

Masdar majburiy mehnatga qat'iy taqiq qo'yilgan, korporativ xulq-atvor kodeksi va siyosatlari asosida faoliyat yurituvchi Ta'minot zanjirini boshqarish tizimini ("SCMS") joriy etgan. Barcha yetkazib beruvchilar inson huquqlari nuqtayi nazaridan muvofiqlikni tekshirishdan (due diligence) o'tadi. Korporativ siyosatlarni ko'rib chiqishdan tashqari, loyiha doirasida quyosh fotoelektr panellarini ishlab chiqaruvchilar va ularning pastki darajadagi ta'minotchilarini, jumladan metallurgik darajadagi kremniygacha ("MGS") bo'lgan zanjirni baholashni o'z ichiga olgan ta'minot zanjirini tahlil qilish amalga oshirildi. Materiallar ro'yxati (Bill of Materials) ko'rinishidagi batafsil ta'minot xaritasi tahlili natijasida ta'minot zanjirida majburiy mehnatga oid hech qanday dalil aniqlanmadi.

Masdar loyihaaning amalga oshirilishi davomida ta'minot zanjiri bilan bog'liq bo'lishi mumkin bo'lgan yangi xatarlarni kuzatib borishi lozim bo'ladi (ESAPning bir qismi sifatida).

ESDD (Atrof-muhit va ijtimoiy tekshiruv) natijalari atmosferaga chiqarilayotgan zararli moddalarning cheklangan darajada ekanini, oqova suv hosil bo'lishi minimal miqdorda bo'lishini hamda xavfli moddalardan foydalanish uncha katta emasligini ko'rsatdi. Boshqaruv rejalarida changni kamaytirish bo'yicha choralar va chiqindilarni boshqarish tartib-qoidalari nazarda tutiladi. Ekspluatatsiya davrida suv ishlatmasdan tozalash usullari qo'llaniladi, shuningdek, quyosh panellari (PV) va batareyali energiya saqlash tizimlari (BESS)

materiallarini yetkazib berish, ulardan foydalanish va ularni utilizatsiya qilish bo'yicha aniq chora-tadbirlar xalqaro ilg'or tajribalarga muvofiq amalga oshiriladi.

142 nafar loyiha ta'siriga uchragan shaxslarga (Project-Affected Persons) bo'lgan ta'sirni bartaraf etish maqsadida Yer uchastkalarini olish va yashash manbaini tiklash rejasi (LALRP) ishlab chiqilgan. Rejada to'liq tiklash qiymatida kompensatsiya to'lash, zaruratga qarab o'tish davri uchun yordam va qo'llab-quvvatlash to'lovlarini taqdim etish ko'zda tutilgan bo'lib, bu PR5 (YTTBning 5-sonli talabiga) to'liq muvofiqlikni ta'minlaydi. Loyiha doirasida jismoniy ko'chirish rejalashtirilmagan.

LALRP bo'yicha mazmunli va izchil maslahatlashuvlar loyiha amalga oshirilishining barcha bosqichlarida olib boriladi va qo'llab-quvvatlanadi. Aholiga ularning huquqlari va kompensatsiya paketining mazmuni oshkor qilinganidan so'ng, yashash manbaini tiklash bo'yicha choralar ta'sirga uchragan shaxslarning fikr-mulohazalari asosida yanada aniqlashtiriladi.

Rejaning bajarilishi jarayonida va uning yakunidan so'ng, amalga oshirishning borishi muntazam ravishda auditdan o'tkaziladi.

2024-yilning kuz faslida va 2025-yilning bahor faslida olib borilgan boshlang'ich tadqiqotlar natijasida bir nechta ustuvor biologik xilma-xillik obyektlariga (PBF) kiruvchi qushlar turlari aniqlangan. Yashash muhitini tozalash va qurilish ishlari qushlarning ko'payish mavsumidan tashqarida amalga oshiriladi. Shu bilan birga, 220 kVli elektr tarmog'ining 650 metrlik yer usti qismini qushlar bilan to'qnashuv xavfini kamaytirish maqsadida qush yo'naltiruvchilarni o'rnatish kabi xavfni yumshatish choralarini amalga oshiriladi.

Joyda yana bir ustuvor biologik xilma-xillik obyektiga kiruvchi Markaziy Osiyo toshbaqasi aniqlangan bo'lib, 2025-yilda toshbaqalar faol bo'lgan mavsumda xavfsiz ko'chirish ishlari olib borilishi rejalashtirilgan. Shuningdek, pudratchi yer osti ishlari boshlanishidan oldin arxeologik topilmalar ehtimolini hisobga olgan holda maxsus "tasodifiy topilmalarni aniqlash tartibi"ni ishlab chiqishi lozim bo'ladi.

Loyihaga ishlab chiqilgan Biologik xilma-xillikni boshqarish rejasi (Biodiversity Management Plan) doirasida yana bir ustuvor hayvon turi – Marmar chiyabo'riga ta'sirni oldini olish maqsadida joydagi tozalash zonalarini aniqlashtirilgan va himoya to'siqlari belgilangan. Qurilish yoki ekspluatatsiya davomida ushbu hayvonlarga ta'sir aniqlansa, yo'qotishsiz natija (No Net Loss) tamoyiliga rioya qilishni ta'minlash uchun qo'shimcha choralar zarurligini tadbiq etishga qaratilgan monitoring dasturi ishlab chiqiladi.

Joydagi tekshiruvlar va mahalliy hokimiyatlar bilan o'tkazilgan maslahatlashuvlar natijasida madaniy meros obyektlari aniqlanmagan. Shunga qaramay, qurilish jarayonida tasodifiy arxeologik topilmalarni boshqarish uchun ehtiyotkorlik chorasi sifatida maxsus "tasodifiy topilmalarni aniqlash tartibi" belgilangan.

Loyihaga doir manfaatdor tomonlar bilan ishlash rejasi (SEP) va shikoyatlar bilan ishlash tartibi ishlab chiqilgan. U ingliz, rus va o'zbek tillarida Bank va Masdar rasmiy veb-saytlarida e'lon qilinadi. Milliy EIA va ESIA tayyorlash jarayonida Masdar tomonidan mahalliy resurslar orqali davlat idoralari va yaqin atrofdagi jamoalar bilan dastlabki maslahatlashuvlar o'tkazilgan. Qurilish jarayoni boshlanishidan oldin esa maxsus Jamiyat bilan aloqalar bo'yicha xodimlar (Community Liaison Officers) ishga qabul qilinadi. Ular yashash manbaini tiklash rejasi (LALRP), SEP va tashqi shikoyatlar bilan ishlash bo'yicha mas'ul yo'llanadi hamda loyiha davomida bu vazifalarni boshqaradi.

Loyiha uchun Atrof-muhit va ijtimoiy harakatlar rejasi (Environmental and Social Action Plan, ESAP) ishlab chiqilmoqda va Bank Boshqaruv kengashi qarori qabul qilinishidan oldin tasdiqlanishi rejalashtirilgan. Bank loyiha amalga oshirilishini mijoz va moliyachilar tomonidan taqdim etiladigan E&S hisobotlari hamda zaruratga ko'ra loyiha maydoniga tashriflar orqali yaqindan monitoring qiladi.

Kompaniya bilan aloqa uchun ma'lumotlar

Karlos Ponte

cponte@masdar.ae

<http://www.masdar.ae>

PO Box 54115, Abu Dabi, BAA

PSD (Loyiha haqida ma'lumot sahifasi) oxirgi marta yangilangan sana

2025-yil 14-iyul

O'tish davri nima

O'tish davri ta'sirini baholash bo'yicha YTTB yondashuvi haqidagi qo'shimcha ma'lumotni mana bu havoladan olishingiz mumkin.

Loyihalarda ishtirok etish uchun imkoniyatlar

Loyihada yoki xaridlarda ishtirok etish uchun mijoz kompaniyaga murojaat qiling.

YTTB bilan (xaridlarga oid bo'lmagan masalalarda) hamkorlik qilish uchun quyidagi telefon yoki elektron pochta orqali bog'laning:

Tel: +44 20 7338 7168 E-manzil: projectenquiries@ebrd.com

Davlat sektoridagi loyihalar uchun YTTB xaridlari sahifasiga o'ting:

Tel: +44 20 7338 6794 E-manzil: procurement@ebrd.com

Umumiy ma'lumotlar Aniq so'rovlar YTTB so'rovlar shaklidan foydalangan holda berilishi mumkin.

Ekologik va ijtimoiy siyosat (ESP)

YTTB o'zining "ekologik jihatdan mas'ul va barqaror rivojlantirish" tashabbusini ilgari surishda Ekologik va ijtimoiy siyosat va uning tarkibiy qismi bo'lgan loyiha talablari (PR) Bank loyihasini amalda qo'llash tartibini belgilab beradi. ESP va PR tegishli milliy qonunchilik doirasida Bank mijozlarining keng jamoatchilikka axborot berishi va maslahatlashishini ta'minlash, shuningdek manfaatdor tomonlarning xavotirlari va shikoyatlarini, ayniqsa, ekologik va ijtimoiy muammolarni ko'rib chiqish va hal qilishga yordam beradigan mexanizmni yaratishdagi aniq talablarni o'z ichiga oladi. Loyihaning ekologik va ijtimoiy risklarni va ta'sirining mohiyati va ko'lamidan kelib chiqqan holda, zarurat tug'ilganda, YTTB o'z mijozlaridan qo'shimcha ravishda loyihalarning risklarni va ta'sirlari haqida ma'lumotni oshkor qilishni, shuningdek, manfaatdor tomonlar bilan batafsil fikr almashish va muammolar yuzasidan choralar ko'rilishini talab qiladi.

Bu sohada YTTBning tajribasi bo'yicha qo'shimcha ma'lumotlar ESPning quyidagi sahifasida keltirilgan.

Ish faoliyatidagi halollik va belgilangan me'yorlarga rioya qilish

YTTBning muvofiqlik nazorati boshqarmasi (OCCO) Bankda mas'uliyatli boshqaruvga ko'maklashish bilan birga Bank faoliyatining barcha jabhalarida eng yuqori standartlarda ish olib borilishini va barcha jarayonlar ilg'or xalqaro tajribalarga muvofiq bo'lishini ta'minlaydi. Bankning barcha mijozlari uchun ularning ish faoliyatidagi halolligini tekshirishdan maqsad, Bank loyihalari uchun qabul qilinishi mumkin bo'lmagan huquqiy va nufuzga oid risklarga yo'l qo'yilmaslikdan iborat. Bank nuqtai nazariga ko'ra, loyihani dastlabki baholash va tasdiqlash bosqichida muammoli jihatlarni aniqlash va ularni bartaraf qilish Bank faoliyati nufuziga putur yetkazmaslikning eng samarali vositasidir. OCCO ushbu profilaktika chora-tadbirlarida muhim ahamiyatga egaligi bilan birga investitsiya qilinganidan keyingi davrda Bankning nufuziga xavf soladigan risklarni nazorat qilishga yordam beradi.

OCCO, shuningdek, YTTB tomonidan moliyalashtirilayotgan loyihalar doirasidagi firibgarlik, korrupsiya va lavozimni suiiste'mol qilish bo'yicha ma'lumotni tekshiruvchi mas'ul hisoblanadi. Agar kimningdir Bank ichida yoki undan tashqarida firibgarlik yoki

korrupsiya holatlari kuzatilayotganligi haqida gumoni bo'lsa, u muvofiqlik nazorati boshqarmasi boshlig'iga bu holat haqida yozma tarzda compliance@ebrd.com elektron manzili orqali xabar qilishi lozim. Barcha bildirilgan daliliy ma'lumotlar tegishli choralar ko'rish uchun OCCO tomonidan ko'rib chiqiladi. Barcha xabarlar, shu jumladan anonym tarzidagi xabarlar ham tekshirib chiqiladi. Bu turdagi xabarlar istalgan tilda, jumladan Bank faoliyat ko'rsatayotgan mamlakatdagi rasmiy tilda tayyorlanishi mumkin. Bunday ma'lumotlar yaxshi niyatni ko'zlashi maqsadga muvofiqdir.

Axborotdan erkin foydalanish siyosati (AIP)

2020-yilning 1-yanvarida kuchga kirgan IAP YTTBning strategiyalari, siyosatlari va amaliyotlarini yaxshiroq tushunish va bilishga ko'maklashish uchun manfaatdor tomonlarga ma'lumotlarni ochiqlash bilan birga maslahatlashuvlar tartibini belgilab beradi. YTTB veb-

saytidan qanday ma'lumotlar olish mumkinligini bilish uchun Axborotdan foydalanish siyosati sahifasiga o'ting.

Muayyan savollaringizni YTTBning ma'lumot so'rovi orqali yuborishingiz mumkin.

Loyihalar bilan bog'liq shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi (IPAM)

Agar jismoniy yoki yuridik shaxslarning ekologik-ijtimoiy sohadagi yoki axborotni oshkor qilish borasidagi xavotirlarini (masalan, loyiha darajasida mijozlar tomonidan yaratilgan shikoyatlar mexanizmi yoki Bankning amaliyot boshqaruvi bilan bevosita o'zaro aloqa qilish orqali) qanoatlantirishga bo'lgan urinishlari samarasiz bo'lsa, ular YTTBning hisobdorlik mexanizmi ya'ni loyihalar bilan bog'liq shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi yordamida (IPAM) o'zlarining o'sha xavotirlarini bildirishlari mumkin.

Loyihalar bilan bog'liq shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi (IPAM), arizachilarning fikriga ko'ra, zarar yetkazishga ulgurgan yoki kelajakda zarar yetkazishi mumkin bo'lgan loyihaning muammolarini mustaqil ravishda baholaydi. Ushbu mexanizmning vazifalari quyidagilardan iborat: - ekologik-ijtimoiy va axborotni oshkor etish bo'yicha muammolarni hal qilish uchun loyiha ishtirokchilari o'rtasidagi o'zaro aloqalarni o'rnatish va muloqotlarni olib borish; - Bank tomonidan ishlab chiqilgan Ekologik va ijtimoiy siyosat talablariga, shuningdek loyihaga oid tegishli Axborotdan erkin foydalanish siyosati qoidalariga rioya qilinishini baholash; - zarurat tug'ilganda, ushbu mezonlarga rioya qilmaslik holatlarini bartaraf etish, kelgusida Bank tomonidan ularni buzish holatlariga nisbatan ko'riladigan choralarini ko'zda tutish.

IPAM va uning vakolatlari haqida batafsil ma'lumot olish, ko'rib chiqilishi kerak bo'ladigan shikoyatlarni jo'natish uchun Loyihalar bilan bog'liq shikoyatlarni ko'rib chiqish mexanizmi veb saytiga kirishingiz yoki tavsiyalar olish hamda IPAM haqida qo'shimcha ma'lumot olish va shikoyat jo'natish uchun ipam@ebrd.com electron pochta orqali biz bilan bog'lanishingiz mumkin.